

Sinu esimene EURESe töökoht

Sihipärane liikuvuskava

Juhend
töötajatele
ja tööandjatele

eures.europa.eu
ec.europa.eu/social/yourfirsteuresjob

Sotsiaalne Euroopa

Sinu esimene EURESe töökoht

Sihipärane liikuvuskava

Lihtsam
liikumine ja töötamine ning
noorte töölevotmine
Euroopas

Euroopa Komisjon

Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat

Üksus C3

Käsikiri valmis jaanuaris 2015

EURES on töötajate liikuvust toetav koostöövõrgustik, kuhu kuuluvad EMP liikmesriikide (ELi 28 liikmesriiki, Norra, Island ja Liechtenstein) riiklikud tööhõiveasutused ja teised partnerorganisatsioonid ning Euroopa Komisjon. EURES on üks ELi tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi (2014–2020) kolmest tegevussuunast.

Käesoleva väljaande ilmumist toetati rahaliselt Euroopa Liidu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programmi EaSI (2014–2020) kaudu.

Lisateave: <http://ec.europa.eu/social/easi>

Euroopa Komisjon ega ükski komisjoni nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas trükises sisalduva teabe kasutamise eest.

© Kaanefoto: iStockphoto, Getty Images

Et kasutada või reprodutseerida fotosid, mille autoriõigus ei kuulu Euroopa Liidule, tuleb taotleda luba otse autoriõiguse valdaja(te)lt.

***Europe Direct on teenistus, mis aitab leida vastused
Euroopa Liitu käsitlevatele küsimustele***

Tasuta infotelefon (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*): Antav teave on tasuta nagu ka enamik kõnesid
(v.a mõne operaatori, hotelli ja telefonikabiini puhul).

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab internetist Euroopa serverist (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2015

ISBN 978-92-79-43422-8

doi:10.2767/64148

© Euroopa Liit, 2015

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Sisukord

Mis on sihipärane liikuvuskava „Sinu esimene EURESe töökoht“?	5
Lahendused noorte töötuse vähendamiseks	6
YfEj: tööhõiveasutused ja kontaktandmed	7
Keda toetatakse ja kuidas osaleda?	8
Noored	8
Tööandjad	9
Millisel juhul tööleasumist toetatakse?	10
Töö, praktika ja õpipoisiõpe piiri taga	11
Erinevus lähetatud ja liikuvate töötajate vahel	11
Rahaline toetus noortele	12
Keda toetatakse?	12
Mis kulud kaetakse?	13
Rahaline toetus VKEdele (tööandjatele)	18
Muud toetusmeetmed	21
Ettevalmistav koolitus (keeleõpe vms)	21
Juhendamistoetus	21
Osalejate tasustamine	22
YfEj eeskirjade ülevaade	23
Sõnaseletused	25
Kasulikud viited	27

Mis on sihipärane liikuvuskava „Sinu esimene EURESe töökoht”?

„Sinu esimene EURESe töökoht” („Your first EURES job” ehk YfEj) on sihipärane liikuvuskava, mille eesmärk on aidata Euroopa Liidu 28 liikmesriigi, Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) ja Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) riikide⁽¹⁾ (Norra ja Islandi) **noortel kodanikel** vanuses 18–35 aastat leida tööd (töö- või praktikakoha, õpipoisiõppe võimaluse) mujal kui oma elukohariigis. See aitab ka **tööandjatel**, eelkõige väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel (VKEdel) leida vajalikke töötajaid oma vabadele töökohtadele.

YfEj kava tugineb kolme aasta jooksul edukalt läbiviidud sama eesmärgi ja nimega ettevalmistaval projektil, mille Euroopa Komisjon algatas 2012. aastal.

YfEj kava rakendatakse Euroopa Liidu tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni (EaSI) programmi (2014–2020) EURESe tegevussuuna raames. See on otse Euroopa Komisjoni hallatav Euroopa rahastamisvahend, mis toetab Euroopa 2020. aasta strateegia rakendamist. Muude prioriteetide hulgas pööratakse selles erilist tähelepanu haavatavatele rühmadele, nt noortele, ning kvaliteetse ja jätkusuutliku tööhõive kõrge taseme edendamisele. EaSI programmi alla kuuluva sihipärase liikuvuskava eesmärk on katsetada uudseid meetodeid tööalase liikuvuse piiriüleseks rakendamiseks, pidades samal ajal silmas konkreetsete sihtrühmade, majandussektorite, kutsealade või riikide vajadusi.

Töole asutakse alati vähemalt kuueks kuuks ning töösuhte aluseks on noore ja tööandja vahel sõlmitud ametlik tööleping. Värvatud kandidaadil on õigus saada palka, talle tuleb tagada piisav sotsiaalkaitse ning ta peab teadma oma õigusi. Eelisõigus on noortel, kes otsivad töövõimalust teises riigis **esimest** korda. Sellegipoolest võib ka varem mujal kui oma elukohariigis õppinud või töötanud töötajatel olla õigus saada YfEj toetust.

Sarnaselt selle eelkäijaga korraldatakse ka YfEj läbiviimiseks igal aastal projektikonkursid. YfEj kava rakendavad riiklikud tööhõiveasutused, mis on EURESe võrgustiku liikmed. Osaleda võivad ka muud tööturuorganisatsioonid. Need asutused peavad järgima YfEj eeskirju, aga võivad rakendada erinevaid meetodeid.

YfEj geograafiline haare

Austria, Belgia, Bulgaaria, Küpros, Tšehhi Vabariik, Saksamaa, Taani, Eesti, Kreeka, Hispaania, Soome, Prantsusmaa, Horvaatia, Ungari, Iirimaa, Itaalia, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Madalmaad, Poola, Portugal, Rumeenia, Rootsi, Sloveenia, Slovakkia ja Ühendkuningriik ning samuti Island ja Norra (EFTA/EMP riigid).

„Otsustasin tulla Saksamaale, sest siin hinnatakse kõrgelt minusuguseid asjatundjaid. Minu jaoks on see esimene töökoht õpitud erialal, kuid Saksa tööandjad on meelsasti nõus inimesi ka koolitama ja neile seejärel tööd pakkuma.”

Rosa Corchero, Hispaaniast pärit arvutitehnik, kes töötab Saksamaal.

⁽¹⁾ Island ja Norra vastavalt EMP lepingule.

Lahendused noorte töötuse vähendamiseks

YfEj kava eesmärk on pakkuda noortele kasulikke töö- ja õpikogemusi, arvestades, et 15–24-aastaste töötuse määr on üle kahe korra kõrgem kogu elanikkonda hõlmavast näitajast.

Euroopas on noorte töötuse määr väga kõrge. 2014. aasta novembris oli noorte töötuse määr ELi 28 liikmesriigis 21,9%, samas kui kogu elanikkonna töötuse määr oli 10%. Mitmes väga kõrge töötuse määraga liikmesriigis (nt Kreekas, Horvaatias ja Hispaanias) on see siiski viimaste aastatega võrreldes märkimisväärselt langenud. Eriti suur töötuslanguse oht paistab ähvardavat noori vanuses 15–24 aastat ja esmajoonelisi naisi. Omaette proovikiviks on üle 25-aastaste täiskasvanute tööturule lõimimine. Neile on majanduskriis rängalt mõjunud ning majanduse viimasel ajal toimunud elavnemisest ei ole neile veel tulu tõusnud.

Kuigi YfEj ei saa lahendada kõiki tööturu tasakaalustamatuse probleeme, saab see pakkuda lahendusi selle kaudu, et aitab noortel lihtsamalt omandada töökogemusi teises liikmesriigis. Samuti aitab see jõuda Euroopa 2020. aasta majanduskasvu strateegias püstitatud eesmärgini, mille kohaselt on 2020. aastaks tööga hõivatud 75% 20- kuni 64-aastastest inimestest.

Uus kava tugineb YfEj ettevalmistava tegevuse käigus omandatud kohandatud töövahendamise,

tööhõiveteenuste pakkumise ning nende rahaliste toetustega ühendamise kogemustele. YfEj hindamisel tuldi järeldusele, et kõnealune kava on asjakohane ja innovatiivne vahend noorte töötusega võitlemiseks, tööjõunõudluse ja -pakkumise vaheliste lahknevuste kõrvaldamiseks ning tööjõu liikuvuse parandamiseks Euroopas. YfEj täiendab ka muid riiklikke või ELi liikuvuskavasid.⁽²⁾

Lühiülevaade: YfEj ettevalmistava tegevuse tulemused (ELi eelarve 2011–2013)

YfEj ettevalmistav tegevus sai alguse 2012. aastal kokku 15 toetatava projektiga. Ajavahemikul 2012–2014 suudeti YfEj kava raames täita ligikaudu 3400 töökohta. Enamik tööle suunatud noori olid palkamise ajal töötud. Täidetud töökohtade osas olid kolm põhilist majandussektorit info ja kommunikatsioon, haldus- ja abiteenused ning tervishoiu- ja sotsiaaltoetuste teenused. Enamiku töö leidnud noorte vanus oli alla 27 eluaasta. YfEj raames töö leidnutest olid enamik vähemalt kesk- või kutseharidusega noored. Sellel ajavahemikul olid kolm põhilist värbavat riiki Ühendkuningriik, Saksamaa ja Hispaania. Kolm põhilist töötajaid saatvat riiki olid Hispaania, Poola ja Rootsi.

(2) <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=993&langId=et>

YfEj: tööhõiveasutused ja kontaktandmed

YfEj projekti rakendavad liikmesriikide tööhõiveasutused ja EURESe võrgustiku liikmed koostöös teiste EURESe organisatsioonidega (edaspidi „YfEj tööhõiveasutused”).

YfEj juhtimise poliitilise ja rahalise poole eest vastutab Euroopa Komisjon. Komisjon tegeleb ka projekti reklaamimisega, kava rakendavate organisatsioonide juhendamise ja toetamisega ning tegevuse üldise järelevalve ja hindamisega.

Käesolevas juhendis kirjeldatud tegevuse elluviimise eest vastutavad YfEj tööhõiveasutused. Lähtudes tulemustele suunatud eesmärkidest, pakuvad nad **teavet, värbamis-, vahendamis- ja**

töölusuunamisteenuseid ning tööleasumiseelset ja -järgset tuge nii noortele kui ka tööandjatele.

Ehkki kõik YfEj tööhõiveasutused tegelevad vabade töökohtadega, ei pruugi praktikakohad või õpipiisõppe võimalused alati nende tegevusalade hulka kuuluda. Selliste võimaluste saadavus ning samuti nendega seotud toetused võivad seetõttu erineda ja olla piiratud.

Töökoha leidmise võimalused ja tööjõuwood sõltuvad suuresti tööturu vajadustest ja tingimustest, mis võivad aja jooksul muutuda. YfEj ei saa garanteerida igale noorele tööhuvilisele töö- või praktikakohta ega õpipiisõppe võimalust mõnes teises liikmesriigis ega igale tööandjale liikuvat tööjõudu, keda too otsib piiri tagant.

Lisateavet YfEj tööhõiveasutuste ja toetustegevuse kohta ning kontaktandmed leiate järgmistelt aadressidelt:

<http://eures.europa.eu>

<http://ec.europa.eu/social/yourfirsteuresjob>

„Töökoha otsinguil on teise riiki liikumise ees olevad takistused sageli nii suured, et kaaluvad soovi üles. Rahalise abi võimalus on äärmiselt tähtis mõlemale osapoolle ning YfEj abi oli otsustav reisi- ja ümberasumiskulude katmisel.”

Giambattista Bufalino, Maltal tegutseva e-hasartmänguettevõtte LB Group personalijuht.

Keda toetatakse ja kuidas osaleda?

YFEJ on suunatud noortele töötajatele ja vabade töökohtadega ettevõtetele (peamiselt VKEdele), kes otsivad töötajaid ELi või EFTA/EMP riikidest.⁽³⁾ Järgmistel lehekülgedel selgitatakse osalemise eeskirju ning **töö- ja praktikakohtade ning õpipoisi-õppega** seotud nõudeid.

Noored

YFEJ ootab osalema **18–35-aastaseid** ELi või EFTA/EMP riikide kodanikke, kes elavad seaduslikult mis tahes ELi või EFTA/EMP riigis ning otsivad töö- või praktikakohta või õpipoisiõppe võimalust muudes ELi või EFTA/EMP riikides väljaspool oma elukohariiki.

Vanusevahemiku valimisel lähtuti asjaolust, et kuigi tavaliselt siirdutakse õpingute järel tööle 18–24 aasta vanuselt, on paljudel töö leidmisega raskusi veel ka 30. eluaasta künnisel ja edaspidi. Selle põlvkonna ees seisvad takistused tulenevad tavaliselt ebakindlast tööturust ja liiga kõrgest kvalifikatsioonist.

Kõigi kandidaatide vanus peab avalduse esitamise ajal jääma 18–35 eluaasta vahele. Töö-, praktika- või õpipoisikohale ja rahalisele toetusele võib kvalifitseeruda iga kandidaat, tingimusel et taotlus on esitatud enne 36. eluaasta täitumist.

Töötajate profiil

YFEJ ei ole ette nähtud üksnes esmakordsetele töötajatele. Osaleda võivad kõik eespool nimetatud kriteeriumidele vastavad noored olenemata haridustasemest, töö- või koolituskogemustest ning majanduslikust ja sotsiaalsest taustast – eeldusel, et nad vastavad värbava riigi tööseadustele ja vaba töökoha nõuetele. **Kandideerima on oodatud nii kõrge kui ka madala kvalifikatsiooniga noored.**

Kandideerija kontrollnimekiri

- EU-28 või EFTA/EMP riigi (Islandi või Norra) kodanik ja seaduslik resident.
- Vanus taotluse esitamise ajal 18–35 eluaastat.
- Otsib tööd, praktika- või õpipoisiõppe kohta teises ELi liikmesriigis või EFTA/EMP riigis.
- Otsib (uut) töökohta, kuid ei pea tingimata olema esmakordselt **liikuv** kandidaat.
- Võib kandideerimise ajal olla kõrge või madala kvalifikatsiooniga.
- Töökogemus on soovitatav, kuid mitte nõutav.

Horvaatiast pärit töötajate suhtes kohaldatavate **üleminekumeetmete** kohta leiate teavet aadressilt

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=et&catId=466>

„Projektist on olnud uskumatult palju kasu – võin seda lahkesti kõigile soovitada. Lahkumine oli raske, sest mu pere ja sõbratar jäid Kreekasse, aga arvan sellegipoolest, et alustasin uut elu parimates võimalikes tingimustes.”

Alexandros Giannoulakis, Kreekast pärit Soome meditsiinitöötaja.

⁽³⁾ Toetuskollektiivid riigid jaotises „Mis on sihipärane liikuvuskava „Sinu esimene EURESe töökoht?“”.

Tööandjad

YfEj projektis võivad osaleda kõik ELi liikmesriikides või EFTA/EMP riikides ametlikult registreeritud ettevõtted (eriti VKEd) ja muud organisatsioonid. Rahalist toetust on siiski õigus saada ainult VKEdel.

Projektis võivad osaleda ka Šveitsi Konföderatsiooni, Liechtensteini⁽⁴⁾ või kolmandate riikide ettevõtted, mis on **mõnes ELi liikmesriigis või EFTA/EMP riigis ametlikult registreeritud**.

Kõik organisatsioonid peavad järgima asukohariigis kehtivaid töö- ja maksuseadusi.

Tööleasumist Euroopa institutsioonides ja asutustes või muudes rahvusvahelistes poliitilistes, majandus-, sotsiaal- ja teadusorganisatsioonides (näiteks ÜRO, OECD, Euroopa Nõukogu vms), samuti riigülestes regulatiivasutustes ja nende esindustes ei toetata. Need nõuded kehtivad ka ELi toetatavatele võrgustikele, platvormidele jms organisatsioonidele.

Põhirõhk on VKEdel

YfEj raames loetakse VKEks ettevõtet, kus töötab kuni 250 inimest. Need ettevõtted on peamiseks sihtrühmaks tänu oma panusele Euroopa majanduskasvu heaks, eriti uute töökohtade loomisel. VKEde hulka kuulub üle 99% ettevõtjatest ning nad

loovad üle 66% kõigist töökohtadest (2013. aastal ELi 28 liikmesriigis 88,8 miljonit) ning nad on ka majanduskasvu, innovatsiooni, tööhõive ja sotsiaalse lõimimise tähtsaimaks käimalükkavaks jõuks. VKEde arvele kuulub kaks kolmandikku erasektori töökohtadest ning enam kui pool ELi ettevõtjate loodud lisandväärtusest.

Mitu tegurit saab aidata VKEdel majanduskriisist üle saada, sealhulgas oskuste täiendamine, innovatsioon ja rahvusvahelistumine. Võib juhtuda, et andekaid töötajaid tuleb värvata ka teistest liikmesriikidest. Ometi ei värba VKEd töötajaid, praktikante või õpipoisse kuigi sageli teistest riikidest. Liikuvate töötajate ümberasumiskulud ning ümberasumise hõlbustamiseks vajalik juhendamine ja koolitus käivad väikeettevõtetele enamasti üle jõe.

YfEj rahalise toetuse peamine eesmärk on aidata VKEdel värvata ja paremini integreerida andekaid noori teistest ELi liikmesriikidest ning EFTA/EMP riikidest.

Muud tööandjad

YfEj projektis võivad osaleda ka suurettevõtted või muud kvalifitseeruvad organisatsioonid, samuti tööandja rollis tegutsevad tööhõiveasutused, aga ilma YfEj rahalise toetuseta. Enamasti on neil tööandjatel korralikult toimivad töötajate integreerimise ja juhendamise teenused juba olemas.

(4) EFTA riigid, mis ei osale YfEj kavas.

Millisel juhul tööleasumist toetatakse?

YfEj raames toetuse saamiseks „peab tööleasuja olema isik, kes teeb tegelikku ja tulemuslikku tööd kellegi teise juhatusel, saades selle eest tasu”. See on määratletud komisjoni 2010. aasta teatistes „Töötajate vaba liikumine” ja kinnistatud Euroopa pretsedendiõiguses.

Töökoht on töötaja poolt täidetud ametikoht mis tahes organisatsioonis. Praktika ja õpipoisiõppe (töökohapõhine õpe) seisneb piiratud aja jooksul toimivas praktilises koolituses töökohal. (Kõiki mõisteid selgitatakse lähemalt põhimõistete ja lühendite sõnastikus lk 25–26.)

YfEj tööhõiveasutuste tähelepanu on esmajärjekorras suunatud vabadele töökohtadele, kõik ei pruugi praktikakohtade ja/või õpipoisiõppe võimalustega tegeleda. Selliste kohtade saadavus ning samuti neile pakutavad toetused võivad seetõttu erineda ja olla piiratud. Kandidaadid peavad selle kohta küsima täpsemat teavet YfEj tööhõiveasutustest.

Üldreeglid

YfEj projekti raames võib toetuskõlblik olla põhimõtteliselt iga töö-, praktika- või õpipoisiõppe pakkumine, mis vastab riiklikele seadustele, olenemata majandussektorist ja riiklikust õigusraamistikust. YfEj **ei** hõlma siiski praktikat ja õpipoisiõpet, mis kuulub kutsetunnistuse saamise kohustuslike nõuete hulka (nagu on tavaks reguleeritud kutsealadel, näiteks õiguses, meditsiinis ja arhitektuuris).

Tööle, praktikakohale või õpipoisiõppesse asumise ajal peaksid kandidaadid olema töötud – see tähendab, et nad ei tohi olla seotud ühegi tööandjaga ei oma elukohariigis ega mujal.

Kõigil juhtudel peavad toetuskõlblikud töökohad vastama järgmistele nõuetele:

- töökoht peab asuma teises ELi liikmesriigis või EFTA/EMP riigis (väljaspool töötajate, praktikandi või õpipoisi elukohariiki);
- praktikandi/õpipoisi, töödandja, muude tööturu osapoolte ning haridus-/kutseõppeasutuse (kui see on asjakohane) õiguste ja kohustuste kohta peab kättesaadav olema avatud ja läbipaistev teave;
- tuleb järgida riiklike töö- ja sotsiaalkaitseseadusi ning tagada liikuvatele töötajatele, praktikantidele ja õpipoistele piisav kaitse ning hüved (nt sotsiaalkindlustus, tervise- ja õnnetusjuhtumikindlustus);
- tagatud peab olema töötasu (palk) ja kirjalik leping;
- töölepingus peavad olema fikseeritud erialased (või kutseõppe) eesmärgid, lepinguliste suhete kestus, tööaeg, õigused ja kohustused, töötasu ja sotsiaalkindlustussätted;
- töösuhe peab kestma vähemalt **kuus kuud**;
- töökoht peab olema täis- **või** osalise tööajaga (täis- tööajale taandatuna vähemalt 50% koormusega).

Praktika ja õpipoisiõppe suhtes kohaldatakse järgmisi lisanõudeid.

Osalevad ettevõtted või muud vastuvõtavad organisatsioonid peaksid olema valmis värbama praktikante või õpipoisse teistest liikmesriikidest ning järgima nii riiklike kui ka YfEj praktika- ja õpipoisiõppe nõudeid.

Kõik tööandjad, kes võtavad YfEj kaudu tööle õpipoisi või praktikandi, peavad:

- pakkuma oskuste täiendamiseks töökohapõhist õpet ja koolitust;
- pakkuma kogu töökohapõhise õppe vältel vastuvõtvast ettevõttes või organisatsioonis nõuetekohast erialaõpet/juhendamist;
- pakkuma võimalikult palju tuge ümberasumiseks ja logistika korraldamiseks, näiteks abi eluaseme leidmisel (nt noortehotelis, majutusperes või korteris), duaalse koolitussüsteemi puhul hõlbustama osalemist koolitundides ja tagama täiendava rahalise toetuse siseriiklikest rahastamisallikatest (riiklikest või eraallikatest), kui see on asjakohane;
- väljastama tunnistuse või kirjaliku tõendi, millega tunnustatakse ametlikult praktika või õpipoisiõppe ajal omandatud teadmisi, oskusi ja pädevust vastavalt ettevõttes/organisatsioonis või riigis kehtivale korrale.

Tööandja kontrollnimekiri

- Suur organisatsioon või VKE, mis on ametlikult registreeritud ELi liikmesriigis või EFTA/EMP riigis.
- Vähemalt üks vaba töö-, praktika- või õpipoisiikoht.
- Soov palgata töötaja teisest liikmesriigist (EU-28) või EFTA/EMP riigist (Island ja Norra).
- Töö pakkumisel järgitakse riiklike töö- ja sotsiaalkaitseadusi.
- Lepingu kestus vähemalt kuus kuud, täis- või osalise tööajaga töö (täistööajale taandatuna vähemalt 50% koormusega).
- Praktikantide ja õpipoiste puhul: on võimalik pakkuda töökohapõhist oskuste omandamist ja koolitust, tuge ümberasumisel, õppe/praktika läbimisel väljastatakse tõend/tunnistus omandatud oskuste ja pädevuse kohta.

Töö, praktika ja õpipoisiõpe piiri taga

YfEj pakub rahalist toetust noorte töötajate riikidevaheliseks ja piiriüleseks liikumiseks ehk välismaale kolimiseks tingimusel, et asutakse (alaliselt või ajutiselt) elama riiki, kus asub uus töökoht.

Kui tegu on piiriülese töö, praktika või õpipoisiõppega, mille puhul ei toimu ümberasumist ega teki vajadust teise elukoha järele, ei saa kandidaat kindlasummalist toetust ümberasumiskulude katteks (lisateavet rahalise toetuse kohta vt lk 13).

See kehtib näiteks kandidaatide kohta, kes kavatsevad või võivad nõustuda töötama naaberliikmesriigis või EFTA/EMP riigis elukohta muutmata, s.t sõites iga päev tööle ja tagasi. Siiski võivad need kandidaadid kasutada töövahenduse ja töölesuunamise tugiteenuseid, sealhulgas saada muude kululiikidega seotud rahalist toetust.

Erinevus lähetatud ja liikuvate töötajate vahel

YfEj ei ole kohaldatav töölepingutele, mida reguleerivad ELi töötajate lähetamist käsitlevad õigusaktid (direktiiv 96/71/EÜ).

Lähetatud töötajad ja liikuvad töötajad kuuluvad eraldi kategooriatesse: lähetatud töötaja töötab liikmesriigis, kuid siirdub tööandja korraldusel ajutiselt tööle teise liikmesriiki.

Seevastu liikuv töötaja on inimene, kes otsustab siirduda töö või koolitusvõimaluse leidmiseks teise ELi liikmesriiki või EFTA/EMP riiki, s.t võtab vastu tööpakumise teises liikmesriigis ja töötab seal.

Rahaline toetus noortele

YfEj rahaline toetus katab osalejate (noorte ja tööandjate) kuludest teatud osa, mis on seotud riikidevahelise või piiriülese tööleasumisega.

Nagu teistegi Euroopa Komisjoni rahastatud liikuvusmeetmete puhul, kasutatakse YfEj ühe rahastamismehhanismina **kindlasummalist rahastamist**. See meetod võimaldab rakendada teatud kululiikidele **kindlaksmääratud tariife**, mis hõlbustab toetussumma arvutamist. Ühtlasi on tegu läbipaistva süsteemiga, mis tagab toetuse saajate võrdse kohtlemise.

Muude toetuse liikide puhul tuleb enne hüvitise maksimist esitada abikõlblike kulude eelarve projekt või arve/kviitung kulude kohta.

Keda toetatakse?

Igal noorel, kes vastab lk 9 kirjeldatud osalemiskriteeriumidele ja on YfEj tööhõiveasutuses registreerinud oma kandidatuuri teise liikmesriiki tööle, praktikale või õpipoisiõppele pääsemiseks, on võimalus saada tööd ja rahalist toetust järgmistel tingimustel:

→ töötaja läbib YfEj tööhõiveasutuse kaudu eelvaliku vabale töökohale teises ELi liikmesriigis või EFTA/EMP riigis;

→ käesolevas juhendis sätestatud rahaliste vahendite taotlemise tingimused on täidetud ja YfEj tööhõiveasutused on taotluse heaks kiitnud.

YfEj toetust võivad taotleda ka töötajad, kes elavad ajutiselt teises ELi liikmesriigis või EFTA/EMP riigis ja otsivad seal tööd, praktika- või õpipoisikohta. Selleks peavad nad end registreerima YfEj tööhõiveasutuses ja osutama valituks ühele või mitmele vabale töökohale asjaomas vastuvõtvast riigis. Nendel kandidaatidel on õigus igat liiki rahalisele toetusele (välja arvatud ümberasumistoetus).

Töötajad peavad alati olema YfEj tööhõiveasutuses registreeritud. Registreerimine ei garanteeri rahalise toetuse saamist. Rahalisele toetusele ei ole õigust töötajatel, kes on leidnud töökoha teistes liikmesriikides muude organisatsioonide või kontaktide kaudu.

Mis kulud kaetakse?

Rahaline toetus tuleb kõne alla kohe alguses, juba enne kandidaadi tööleasumist. Nagu eespool kirjas, võib rakendada kindlasummalist toetust või tegelike kulude hüvitamist.

Kindlasummalised toetused katavad enne esimese palga saamist osaliselt reisi-, kindlustus- ja elamis- kulud seoses töövestlusreisiga ning kolimisega seotud kulud. Rahaline toetus on ette nähtud olenemata tööandjaks oleva äriühingu/organisatsiooni suuruselt.

Kandideerivad noored võivad taotleda ka järgmiste kulude osalist hüvitamist:

- keelekursused;
- kvalifikatsiooni tunnustamine;
- liikuvus erivajaduste korral.

Reisikindlustuse peavad kandidaadid hankima omal kulul. Neil peab samuti olema Euroopa ravikindlustuskaart.⁽⁵⁾ See tasuta väljastatav kaart annab ajutiselt mõnes EMP riigis viibimise ajal juurdepääsu

meditsiiniliselt näidustatud riiklikele tervishoiuteenustele samadel tingimustel ja sama tasu eest (mõnes riigis tasuta) nagu asjaomases riigis kindlustatud isikutele.

Töövestlusreis teise ELi liikmesriiki või EFTA/EMP riiki

Termin „töövestlus” tähendab näost näkku dialoogi ühe või mitme tööandjaga. Töövestlus võib hõlmata ka konkursse. Töövestlusreis välismaale **ei ole kohustuslik**, sest see on vaid üks mitmest valikumenetlusest.

Samuti ei loeta töövestlusreisi **õiguseks**, kuna kutseid väljastatakse ainult YFEj projektis osalevate tööandjate ja asjaomase tööhõiveasutuse vastastikusel kokkuleppel. Pigem väljastatakse kutse üksnes juhtudel, kui on suur tõenäosus kandidaadi palkamiseks, ning võetakse arvesse reisi pikkust ja töötaja kulutusi. Kandidaat võib töövestlusreisist keelduda või pakuda välja mõne muu lahenduse, näiteks töövestluse telefoni või videokonverentsi teel.

⁽⁵⁾ Lisateavet kaardi ja selle saamise kohta leiate aadressilt <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=et>

Toetuse andmist töövestlusreisiks teise ELi liikmesriiki saab lubada alles pärast seda, kui YFEj tööhõiveasutus on läbi vaadanud tööandja tegeliku värbamisvajaduse ning kõnealuse tegevuse potentsiaalsed tulud ja kulud.

Kui töövestlusreis(id) välismaale saab/saavad rohelise tule, on kandidaadil õigus kindlale toetussummale, mis põhineb elukohast töövestluse toimumiskohta sõites läbitud vahemaal, ning elamiskulude päevarahadele kuni kolmeks päevaks. See toetus aitab katta nii reisi- kui ka elamiskulusid (toit, kohalik transport, telekommunikatsioon jms), sealhulgas reisikindlustus ja majutus (vt tabel järgmisel lk).

Töövestlusreis kandidaadi kodumaal

Sageli sõidavad tööandjad kandidaadi elukohariiki, et korraldada töövestlusi töömessidel või riikidevahelistel värbamisüritustel. See võib tõhusalt suurendada täidetud töökohtade arvu ja ühtlasi vähendada kandidaatide reisikulusid.

Hoolimata selle lahendusega kaasnevast kokkuhoiust, võib kandidaatidel siiski tekkida märkimisväärseid

kulusid, eriti kui töövestlus toimub elukohast kaugel asuvas linnas. Sellistel tingimustel kehtivad teistesse ELi liikmesriikidesse või EFTA/EMP riikidesse tehtavate töövestlusreiside eeskirjad muu hulgas ka kodumaisetele töövestlusreisidele. Kehtivad samad hindamiskriteeriumid nagu teise ELi liikmesriiki või EFTA/EMP riiki tehtava töövestlusreisi puhul.

See lahendus õigustab end eriti kandidaatide puhul, kes peavad sõitma läbi suure riigi või ülemereterriitoriumilt Euroopa mandriossa.

Töövestluse toimumiskoha kauguse arvutamine

Töövestlusreisi toetuseks antava summa määramisel võetakse aluseks vahemaa elukoha (või lähima suurema linna) ja töövestluse toimumiskoha (või lähima suurema linna) vahel.

Kui reis hõlmab mitut sihtkohta ühes või mitmes liikmesriigis, peab toetus põhinema kandidaadi elukoha ja kaugeima töövestluse toimumiskoha vahelisel kaugusel.

Muud töövestluse läbiviimise võimalused

Kui vähegi võimalik, tuleks vestlus läbi viia telefoni või videokonferentsi teel. YfEj tööhõiveasutused peavad

võimaldama videokonferentsidel osaleda nii kandidaatidel kui ka tööandjatel, kellel puudub vajalik varustus.

TÖÖVESTLUS(T)E TOETUS NOORTELE					
Koht või sihtriik	Vahemaa (km)	Summa (eurodes)		Toetuse andmise kord	Aruandekohustus
		Reisi- ja majutuskulud	Elamiskulude päevaraha		
EU-28 liikmesriik või EFTA/EMP riik (Island ja Norra)	0 – 50	0	50/päev	Vestluskutse tööandjalt ja YfEj tööhõiveasutuse kinnitus	Noore kandidaadi allkirjaga deklaratsioon
	> 50 - 250	100	25/pool päeva		
	> 250 – 500	250	NB! <i>Kuni 3 päeva</i>		
	> 500	350			

Teise liikmesriiki ümberasumise toetus

Kui noor kandidaat võetakse tööle teises liikmesriigis, on tal õigus saada enne elukohariigist lahkumist (kindlasummalist) toetust. Selleks peab ta eelnevalt saama tööandjalt kirjaliku kinnituse pakkumise ja töölepingu üksikasjade kohta. See protsess toimub YfEj tööhõiveasutuste

juhtimise ja heakskiidu alusel. Toetussumma on erinevates sihtriikides erinev, ulatudes 635 eurost 1270 euroni. Toetus aitab osaliselt katta sihtriiki elama asumisega seotud reisi- ja elamiskulud, sealhulgas reisikindlustus ja majutus (ei ole kohaldatav üle riigipiiri tööl käijate suhtes ega kandidaatidele, kes elavad töö- või praktikakoha või õpipoisiõppe võimaluse otsimise eesmärgil ajutiselt teises ELi liikmesriigis või EFTA/EMP riigis).

NOORTELE ANTAV TEISE LIIKMESRIIKI KOLIMISE (TÖÖLEASUMISE) TOETUS			
Sihtriik	Summa (eurodes)	Toetuse andmise kord	Aruandekohustus
Belgia	970	Pärast töölepingu või samaväärsse dokumendi saamist ning YFEj tööhõiveasutuse kinnitust	Värvatud kandidaadi allkirjaga deklaratsioon
Bulgaaria	635		
Tšehhi Vabariik	750		
Taani	1270		
Saksamaa	940		
Eesti	750		
Iirimaa	1015		
Kreeka	910		
Hispaania	890		
Prantsusmaa	1045		
Horvaatia	675		
Itaalia	995		
Küpros	835		
Läti	675		
Leedu	675		
Luksemburg	970		
Ungari	655		
Malta	825		
Madalmaad	950		
Austria	1025		
Poola	655		
Portugal	825		
Rumeenia	635		
Sloveenia	825		
Slovakkia	740		
Soome	1 090		
Rootsi	1090		
Ühendkuningriik	1060		
Island	945		
Norra	1270		

Muu rahaline toetus

Teatud tingimustel võib kandideerivatel noortel olla õigus saada ka täiendavat rahalist toetust seoses teise ELi liikmesriiki või EFTA/EMP riiki **ümberasumise** või **koolituskuludega**. Seda toetust antakse tegelike kulude hüvitamiseks, mida tuleb alati juba enne nende tekkimist nõuetekohaselt põhjendada.

Kui noorel on vaja osaleda **keelekursusel**, võib vastavad kulud kanda otse kandidaat ise või YFEJ tööhõiveasutus.

Kui kandidaat soovib asuda ümber teise ELi liikmesriiki või EFTA/EMP riiki, et alustada oma erialale vastavat tööd, praktikat või õpipoisiõpet uue tööandja juures, võidakse kandidaadilt nõuda tunnustatud **akadeemilist ja/või kutsekvalifikatsiooni**.

YFEJ kava eesmärk on samuti edendada võrdsust ja kaasatust, hõlbustades juurdepääsu erivajadustega noortele. Need vajadused võivad olla seotud tervisliku seisundiga või tuleneda kandidaatide majanduslikust, sotsiaalsest või kultuurilisest taustast. Täiendavat rahalist toetust võidakse anda ka geograafilistel põhjustel kandidaatidele, kes reisivad Euroopa ääre-poolseimatest piirkondadest või EMP äärealadelt või ääre-poolsematest riikidest (näiteks Küpros, Malta, Põhja-Skandinaavia, Lõuna-Itaalia jne). Nendele kriitriumitele vastavatel noortel on võimalik saada ka täiendavat ümberasumistoetust.

Lisateavet toetuse saamise tingimuste kohta võib küsida igast YFEJ tööhõiveasutusest. Alljärgnevas tabelis antakse ülevaade keelekoolituseks, kvalifikatsiooni tunnustamiseks ja täiendavaks ümberasumishüvitiseks ettenähtud rahalisest toetusest.

MUUD NOORTELE SUUNATUD TOETUSMEETMED			
Meede	Summa, eurodes	Toetuse andmise kord	Aruandekohustus
Keelekursus	Deklareeritud tegelike kulude hüvitamine kuni 1270 euro suuruses summas	Tingimuslik: toetuse saamiseks tuleb esitada taotlus koos koolituse kirjelduse ja kalkulatsiooniga	Kulude igakülgne põhjendus, arve/kviitungi ja koolituse läbimise tunnistuse koopia
Kvalifikatsiooni tunnustamine	Deklareeritud tegelike kulude hüvitamine kuni 1000 euro suuruses summas	Tingimuslik: toetuse saamiseks tuleb esitada taotlus koos riikliku akadeemilise või kutsetunnistusega	Kulude igakülgne põhjendus, arve/kviitungi koopia
Täiendav ümberasumistoetus	Deklareeritud tegelike kulude hüvitamine kuni 500 euro suuruses summas	Tingimuslik: toetuse saamiseks tuleb esitada taotlus koos arstitõendi, tuludeklaratsiooni, ID-kaardi või samaväärse dokumendi koopiaga ja võimaluse korral kulude eelkalkulatsiooniga	Kandidaadi allkirjaga deklaratsioon (kulude eelneva põhjenduse ja kalkulatsiooni korral) või tegelike deklareeritud kulude hüvitamise korral kulude igakülgne põhjendus, arve/kviitungi koopia

Rahaline toetus VKEdele (tööandjatele)

Tööandjatel (VKEdel), kes võtavad liikuvaid kandidaate YfEj kaudu tööle, õpipoisiõppele või praktikale, on õigus saada rahalist toetust. See toetus on ette nähtud äsja tööle võetud noore töötaja, õpipoisi või praktikandi integratsiooniprogrammi kulude osaliseks katmiseks. Rahvusvahelise värbamise puhul aitab asjakohane tööle asumise järgne integratsioonitoetus kandidaadil uues töökohas kohaneda.

Integratsiooniprogrammi nõuded

VKEd (tööandjad) võivad **soovi korral** korraldada integratsiooniprogrammi. Olenemata sellest, kas VKEd seda teevad või mitte, on neil siiski õigus saada YfEj toetust ja kasutada värbamisteenuseid. VKEd saavad värbamisvajadusest tulenevalt ise otsustada, kas taotleda YfEj rahalist toetust.

Integratsiooniprogramm hõlmab sissejuhatavat koolitust ja võimaluse korral muud tööle asumise

järgset tuge, mida tööandja pakub noorele liikuvale töötajale, praktikandile või õpipoisile. Selle eesmärk on hõlbustada tema kohanemist uues töökohas ning vähendada tööjõu liikuvuse tõkkeid.

Tavaliselt piirdub programm mõne esimese töönädalaga ning võib koosneda tööalasest koolitusest ja/või keelekursusest. Mõlemad võivad toimuda ettevõttes/organisatsioonis kohapeal või väljaspool seda.

Tuleb silmas pidada, et praktikantide ja õpipoiste puhul *kehtib toetuse saamisel tingimus, et integratsiooniprogramm ja kavandatud praktika- või õpipoisiprogramm ei kattu*. Kandideeriv VKE peab esitama motiveeritud taotluse.

Niivõrd kui võimalik, tuleks värvatule peale integratsiooniprogrammi õppekomponentide (nt sissejuhatav koolitus või keelekursus) pakkuda ka haldustuge ja ümberasumisabi. Eriti kehtib see praktikantide ja õpipoiste kohta.

Kuigi integratsiooniprogrammi ulatuse ja sisu üle on õigus otsustada tööandjal, peab see **alati** sisaldama vähemalt ühte koolitus- või õppekomponenti. Koolituse tase võib varieeruda **algtasemest** (mis koosneb vaid ühest koolituskomponendist) **kõrgema** tasemeni (mille puhul koolitusmoodulile lisandub haldustugi ja ümberasumisabi), mis on kõigi töötajate, praktikantide ja õpipoiste puhul eriti soovitatav.

Integratsiooniprogrammi soovituslik kestus

Integratsiooniprogrammi võib läbi viia järjestikustel või eraldi perioodidel, tingimusel et sellega tehakse algust kolme esimese töö-, praktika- või õpipoisinädala jooksul. Konkreetseid kestusega seotud nõudeid küll pole, kuid koolituskava peaks oodatavate õpitulemuste saavutamiseks olema siiski realistlik.

Kuidas saada rahalist toetust?

Rahalise toetuse saamiseks peab tööandja (VKE) esitama põhjendatud taotluse koos integratsiooniprogrammi andmetega. Seda kõike saab selgitada, kui tööandja esitab vaba töökoha pakkumise või on liikuva kandidaadi välja valinud. Koolitusvajadused tuleb välja selgitada hiljemalt töövestluse etapis.

Enne kui noor kandidaat asub ettevõttes tööle, peab VKE esitama taotlusvormi, mis sisaldab kavandatud integratsiooniprogrammi lühikirjeldust. Kõik taotlused peab üle kontrollima ja kinnitama asjaomane YfEJ tööhõiveasutus, kellelt saab ka kogu vajalikku teavet ja taotlusvormi.

Alljärgnevas tabelis esitatakse liikmesriikide kaupa kindlasummalised toetused, mis sõltuvad koolitustasemest.

KINDLASUMMALISED TOETUSED INTEGRATSIOONIPROGRAMMIDELE, MIDA VKED KORRALDAVAD NOORTELE VÄRVATUD KANDIDAATIDELE*				
Värbav riik	Sissejuhatava koolituse algtase (eurodes)	Sissejuhatava koolituse kõrgtase (eurodes)	Toetuse andmise kord	Aruandekohustus
	I	II		
Belgia	775	970	Tingimuslik: esitada tuleb rahastamistaotlus, mille peab kinnitama YfEj tööhõiveasutus	Hüvitamistaotlus + koolitusel osaleja(te) allkirjastatud nimekiri koolituse teema lühikirjelduse ja kestusega
Bulgaaria	505	635		
Tšehhi Vabariik	600	750		
Taani	1015	1270		
Saksamaa	750	940		
Eesti	600	750		
Iirimaa	810	1015		
Kreeka	725	910		
Hispaania	710	890		
Prantsusmaa	835	1045		
Horvaatia	540	675		
Itaalia	795	995		
Küpros	665	835		
Läti	540	675		
Leedu	540	675		
Luksemburg	775	970		
Ungari	525	655		
Malta	660	825		
Madalmaad	760	950		
Austria	820	1025		
Poola	525	655		
Portugal	660	825		
Rumeenia	505	635		
Sloveenia	660	825		
Slovakkia	590	740		
Soome	872	1090		
Rootsi	870	1090		
Ühendkuningriik	845	1060		
Island	755	945		
Norra	1015	1270		

* Määrad värvatud noore kohta.

Muud toetusmeetmed

Eelpool määratletud meetmed hõlmavad **otse-toetusi** noortele ja VKEdele. Samas võivad noored saada ka muid tugiteenuseid, mida pakuvad **tasuta** YFEj tööhõiveasutused.

Kandidaatide huvi äratamiseks töö- või praktika-kohtade ja õpipoisiõppe võimaluste vastu või edukama tööleasumise tagamiseks võidakse pakkuda täiendavat toetust koolituseks ja juhendamiseks. Kasutatavad meetodid võivad varieeruda, eeldusel et õpe või toetus täidab oma eesmärgi.

Ettevalmistav koolitus (keeleõpe vms)

Nagu lk 14 juba mainitud, on kandideerivatel noortel õigus omal kulul läbitud keelekursuste hüvitamisele. Mõnel juhul võidakse paluda abi ka asjaomastelt YFEj tööhõiveasutustelt. Näiteks võivad nad pakkuda **keele-või muud liiki koolitust** või hõlbustada sellele juurdepääsu, et suurendada kandidaadi üldist pädevust ja kohanemisvõimet, millest on kasu tulevase töö, praktika või õpipoisiõppe käigus. Sedalaadi koolitust pakutakse eelvaliku läbinud või värvatud noorele, kelle puhul on leitud, et ta vajab sellist koolitust.

Ettevalmistav koolitus on lühiajalise töölesuunamise toetusmeede. YFEj raames ei rahastata kõrgtasemel kutsekoolitust, mis kuulub kutsetunnistuse saamise kohustuslike nõuete hulka.

Juhendamistoetus

Lisaks tööandjate pakutavale erialasele juhendamisele ettevõttes (vt täpsemat teavet lk 19) võivad ka YFEj tööhõiveasutused pakkuda juhendamistoetust (ainult praktikantidele ja õpipoistele). Tegu on vabahtliku toetusmeetmega.

Juhendamistoetuse eesmärk on pakkuda väljaspool töökohta sotsiaalpedagoogilist tuge ja juhendamist praktikantidele ja õpipoistele, kes vajavad vastuvõtvast riigis uuel ametikohal edasi jõudmiseks paremini struktureeritud keskkonda (nt abi juriidilistes, ametkondlikes, perekondlikes või muudes teise riiki ümberasumisega seotud küsimustes). Toetuse kestus ja olemus võib varieeruda vastavalt individuaalsetele vajadustele.

YFEj **ettevalmistava koolituse või juhendamise** kohta saate täpsemat teavet asjaomastest YFEj tööhõiveasutustest.

Osalejate tasustamine

Noorte tasustamine peab olema õigeaegne ja minimaalse bürokraatiaga.

Noorte kandidaatide või värvatud töötajate, praktikantide või õpipoiste tasustamine peaks soovitatavalt toimuma **enne** osalemist töövestlusel kodu- või välismaal ja enne tööle asumise eesmärgil välismaale kolimist. See on võimalik **ainult juhul, kui rahaliste vahendite taotlemise tingimused on täidetud ja asjaomased YfEj tööhõiveasutused on taotluse heaks kiitnud.**

Makse tuleks teha pärast seda, kui on saadud tööandja kirjalik kinnitus töövestluse toimumise kohta koos kogu vajaliku teabega või tööle asumise korral töölepingu koopia või vähemalt tööandja allkirjaga kinnituskiri pakutava töökoha, praktika või õpipoisi-õppe kohta.

Töövestlusreisi või ümberasumistoetust makstakse noortele üksnes siis, kui tööandja on kinnitanud, et ta ei ole juba kohustunud nimetatud kulusid katma (topeltrahastamise vältimise põhimõte). YfEj

tööhõiveasutused peavad eelnevalt kontrollima, et tööandja seda ei paku.

Tööandja peab saatma dokumendid otse YfEj tööhõiveasutusele. Igal juhul peavad YfEj tööhõiveasutused kinnitama esitatud dokumentide seaduslikkust ja tõelevastavust.

Noorte kandidaatide keelekoolituse kulud hüvitatakse pärast kursuse läbimist.

Kvalifikatsioonide tunnustamisega seotud kulud hüvitatakse samamoodi pärast seda, kui kandidaat on läbinud vajaliku menetluse ja saanud ametliku tunnustuse.

Erivajadustega noortele antakse täiendavat ümberasumistoetust enne või pärast ümberasumist. Seda antakse taotluse alusel, millele peavad olema lisatud kandidaadi olukorda tõendavad dokumendid.

Lisateavet nii rahalise toetuse kui ka maksemenetluste kohta saab YfEj tööhõiveasutustest.

YfEj eeskirjade ülevaade

Alljärgnevas tabelis on ülevaade YfEj osalemiskriteeriumidest, toetusmeetmetest ja saadaolevatest teeriumidest, toetusmeetmetest ja saadaolevatest rahalistest toetustest. Muid sihtrühmade kulutusi peale tabelis märgitud kulude YfEj projekt ei kata.

MIS ON „SINU ESIMENE EURESE TÖÖKOHT“?	„Sinu esimene EURESe töökoht“ on sihipärane liikuvuskava, mille eesmärk on aidata noortel leida töö- või praktikakohta või õpipoisiõppe võimalust ühes ELi 28 liikmesriigist või EFTA/EMP riigis (Island ja Norra)	
SIHTRÜHMAD	Noored	Tööandjad
ABIKÕLBIKKUSE KRITEERIUMID SIHTRÜHMADELE	<ul style="list-style-type: none"> → Vanus taotluse esitamise ajal 18–35 eluaastat → ELi või EFTA/EMP riikide (Norra ja Island) kodanikud, kes elavad seaduslikult ühes nendest riikidest → Otsib töökohta teises ELi liikmesriigis või EFTA/EMP riigis (Island ja Norra) → Ei pea tingimata olema esmakordselt liikuv kandidaat → Omab mis tahes kvalifikatsiooni või töökogemust 	<ul style="list-style-type: none"> → Kõik ELi liikmesriikides või EFTA/EMP riikides ametlikult registreeritud ettevõtted või organisatsioonid, olenemata ettevõtte suurusest või majandussektorist → Järgivad asukohariigis kehtivaid töö- ja maksuseadusi → Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted (VKEd ehk kuni 250 töötajaga ettevõtted) võivad saada rahalist toetust
TÖÖKOHAD	<ul style="list-style-type: none"> → Töö- või praktikakohad, õpipoisiõppe võimalused → Asub ELi liikmesriigis või EFTA/EMP riigis (Island ja Norra), mis ei ole kandidaadi elukohariik → Järgib riiklike töö- ja sotsiaalkaitseseadusi ning osapoolte õiguste ja kohustuste kohta peab kättesaadav olema avatud ja läbipaistev teave → Peab tagama töötasu ja kirjaliku lepingu kestusega vähemalt kuus kuud → Töökoht peab olema täis- või osalise tööajaga (täistööajale taandatuna vähemalt 50% koormusega) → Praktika- ja õpipoisiõppe kohad peavad tagama piisava õppe-eesmärgi ning samuti tulemuste nõuetekohase tunnustamise (s.t tunnistuse või kirjaliku tõendi) 	
VÄLJAARVAMISED	<ul style="list-style-type: none"> → Liechtensteini, Šveitsi Konföderatsiooni ja kolmandate riikide kodanikud, ettevõtted ja töökohad → Lähetatud töötajad → Tööleasumine ELi institutsioonides ja asutustes või muudes rahvusvahelistes organisatsioonides (näiteks ÜRO, OECD, Euroopa Nõukogu vms), samuti ELi rahastatavates võrgustikes või organisatsioonides → Tööleasumine hooajalisel või muul ajutisel töökohal, kui lepingu kestus on alla kuue kuu → Kutsekoolituse praktika või muu koolituse toetus, mis kuulub kutsetunnistuse saamise kohustuslike nõuete hulka (nt meditsiini- või õigusosalal töötades) 	

		NOORED		TÖÖANDJAD	
		Meede	Rahaline toetus (summa kandidaadi kohta)	Meede	Rahaline toetus (tööandja kohta)
TOETUS-MEETMED	OTSENE RAHALINE TOETUS	Töövastluste toetus (kandidaadi elukohariigis, teises ELi liikmesriigis või EFTA/EMP riigis)	Reisikuludeks 100–350 eurot (vastavalt vahemaale) + elamiskulude päevaraha	Uue liikuva töötaja, praktikandi või õpipoisi integratsiooniprogramm. See võib sisaldada vähemalt ühte järgmistest elementidest (algkoolitus):	Erinev vahemikus 505–1270 eurot kandidaadi kohta vastavalt sihtriigile ja integratsiooniprogrammi liigile (alg- või kõrgemal tasemel)
		Ümberasumis-toetus	Erinev vahemikus 635–1270 eurot vastavalt sihtriigile	→ kutsealane sissejuhatav koolitus; → keelekursus.	
		Keelekursus	Deklareeritud tegelike kulude hüvitamine kuni 1270 euro suuruses summas	Kõiki eelnevaid võib kombineerida haldustoe ja ümberasumisabiga (kõrgtasemel koolitus)	
		Kvalifikatsiooni tunnustamine	Deklareeritud tegelike kulude hüvitamine kuni 1000 euro suuruses summas		
		Täiendav ümberasumis-toetus	Deklareeritud tegelike kulude hüvitamine kuni 500 euro suuruses summas		
		MUUD TOETUS-MEETMED	<p>YfEj tööhõiveasutused võivad pakkuda kandideerivatele noortele igakülgset tugiteenuste paketti, mis hõlmab nii tööleasumise eelset kui ka sellele järgnevat aega.</p> <p>Saadaval võivad olla järgmised tasuta teenused:</p> <ul style="list-style-type: none"> → ettevalmistav koolitus (väljasõidu-eelne ja/või saabumisejärgne keeleõpe või muu koolitusvajadus); → juhendamistoetus. 		

„Keelekursustest ja nõustajate näpunäidetest oli hindamatut abi. Kokkuvõttes aitas YfEj töömaailma astumiseks tõhusalt valmistuda.”

Leonardo Maria De Paolis, Ühendkuningriiki värvatud Itaalia meditsiiniõde.

Sõnaseletused

Abikõlblikud kulud – kulud, mida kindlaksmääratud kriteeriumide alusel saab määratleda kui konkreetseid tegevuse täitmisega otseselt seotud kulusid.

DSA – elamiskulude päevaraha (*daily subsistence allowance*).

EaSI – Euroopa Liidu uus tööhõive ja sotsiaalse solidaarsuse programm aastateks 2014–2020.

EFTA/EMP – Euroopa Majanduspiirkond (EMP) loodi 1. jaanuaril 1994 Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmesriikide ja Euroopa Liidu vahelise lepinguga. See võimaldab Islandil, Liechtensteinil ja Norral osaleda ELi siseturul, s.t kasutada kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumise õigust kõigis osalevates riikides. YfEj kavas tohivad vastavalt EMP lepingule osaleda ainult Island ja Norra.

EL – Euroopa Liit.

Elamiskulud – majutuse, toitlustuse, kohaliku transpordi ja sidekulud ning muud kulud.

Elukohariik – riik, kus tööle kandideeriv noor elab ajal, mil ta kandideerib tööle mõnes muus ELi liikmesriigis (s.t riik, mis on kirjas ID-kaardil või samaväärsel ametlikul dokumendil).

Erivajadustega noored – YfEj raames on erivajadustega isik potentsiaalne osaleja, kes võib oma tervisliku seisundi ja/või majandusliku ja sotsiaalse tausta või geograafilise elukoha tõttu vajada täiendavat rahalist toetust, et tal oleks võimalik osaleda tööalase liikuvuse tegevuses.

EURES – 1993. aastal rajatud Euroopa Komisjoni ja EMP riikide tööhõiveasutuste koostöövõrgustik. EURESe koostöös osaleb ka Šveits. EURESe võrgustikku kuulub üle 1000 EURESe nõustaja. EURESel on veebiportaali (<http://eures.europa.eu>), kus leidub asjakohast teavet tööturgude ja vabade töökohtade kohta kogu Euroopas. Võrgustik annab teavet, nõustab ja suunab ning pakub töövahenduse ja tööturuteenuseid töötajatele ja tööandjatele ning kõikidele kodanikele, kes soovivad kasutada töötajate vaba liikumise õigust Euroopa Majanduspiirkonnas.

Integratsiooniprogramm – pakett, mille raames tööandja pakub uuele noorele liikuvale töötajale vähemalt algtasemel sissejuhatavat koolitust, et hõlbustada tema integreerumist ettevõttes. Pakett võib hõlmata ka muid tugiteenuseid.

Kandidaat – isik, kes kandideerib töö- või praktikakohale või õpipoisiõppe võimalusele teises ELi või EFTA/EMP riigis.

Kindlasummaline rahastamine – rahastamine, mis katab kindlad kululiigid kas standardsete ühekordse rahastamise või ühikukulude astmestiku abil.

Noor liikuv töötaja – mõnes teises ELi liikmesriigis tööd otsiv noor eurooplane.

Noor liikuv töötaja – mõnes teises ELi liikmesriigis töötav või seal tööd saanud noor inimene.

Oskused – suutlikkus rakendada ülesannete täitmisel ja probleemide lahendamisel teadmisi ning kasutada oskusteavet.

Praktika – õppurite või äsja kooli lõpetanud noorte ajaliselt piiratud tööpraktika ettevõttes, riigiasutuses või mittetulundusorganisatsioonis kasuliku praktilise töökogemuse omandamiseks enne töölesiirdumist (vt ka „õpipoisiõpe”).

Pädevus – tõendatud suutlikkus kasutada teadmisi, oskusi ning isiklikke, sotsiaalseid ja/või meetoodilisi võimeid töö- või õppeolukordades ning erialases ja isiklikus arengus.

Reisikulud – üheotsa- või edasi-tagasi reisi kulud elukohariigist sihtriiki.

Riikidevaheline tööalane liikuvus – võimalus asuda tööle teises liikmesriigis.

Sihipärane liikuvuskava – kohandatud algatus konkreetsete sihtrühmade, majandussektorite, kutsealade või riikide vajaduste täitmiseks.

Sihtrühmad – käesoleva juhendi raames noored ja tööandjad (kohaldatakse VKEdele).

Toetus – kindlaksmääratud rahasumma.

TTT – täistööajale taandatud töökoht.

Töö – kellegi juhatusel töötamine, mille eest saadakse palka.

Töökohapõhine koolitus – erialaste kogemuste omandamine ettevõttes praktikandi või õpipoisiina.

Tööle asumine – vaba töökoha täitmine, s.t registreeritud töötotsija või töökoha vahetaja tegelik siirdumine tööhõivesse.

Tööle võtmine – protsess, mille käigus tööandja palkab kandidaadi ja täidab vaba töökoha.

Töötotsija – isik, kes otsib tööd.

Töövahendus – vabale töökohale sobivate kandidaatide väljaselgitamine.

VKE – kuni 250 töötajaga väike või keskmise suurusega ettevõte.

Õpipoisiõpe – ajutine töökohapõhine koolitus ettevõttes või muus organisatsioonis (vt ka „praktika”).

Äärepoolseimad piirkonnad – „Äärepoolseimateks” on liigitatud üheksa Euroopa Liidu piirkonda: Guadeloupe, Prantsuse Guajaana, Réunion, Martinique, Mayotte, Saint-Martin (Prantsusmaa), Assoorid ja Madeira (Portugal) ning Kanaari saared (Hispaania).

YfEj – sihipärane liikuvuskava „Sinu esimene EURESe töökoht” (Your first EURES job).

YfEj tööhõiveasutus – tööturuorganisatsioon, millega Euroopa Komisjon on sõlminud toetuslepingu YfEj meetmete rakendamiseks.

Kasulikud viited

EaSI – ELi tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1081&langId=et>

ERASMUS noortele ettevõtjatele: <http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=et>

ERASMUS+: http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/index_et.htm

EURAXESS (teave ja tugi teadustöötajatele): <http://ec.europa.eu/euraxess/>

EURES (Euroopa tööalase liikuvuse portaal): <http://eures.europa.eu>

EUROGUIDANCE (üleeuroopaline karjäärinõustamissüsteemide võrgustik): <http://euroguidance.eu>

Euroopa noorteportaal: http://europa.eu/youth/EU_et

EUROPASS: <http://europass.cedefop.europa.eu>

Europe Direct (kodanike teabeteenistus): <http://europa.eu/europedirect/>

Kutsekvalifikatsiooni tunnustamine: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/index_en.htm

NARIC (akadeemiliste ja kutsekvalifikatsioonide tunnustamise infovärv): <http://enic-naric.net/>

Nõuandeteenistusportaal „Teie Euroopa Nõuanne”: <http://europa.eu/youreurope/advice/>

PLOTEUS (Euroopa õppimisvõimaluste portaal): <http://ec.europa.eu/ploteus/et/home>

SOLVIT (probleemide lahendamise võrgustik): <http://ec.europa.eu/solvit/>

Töötamine teises liikmesriigis: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=et&catId=25>

Võrgustiku Enterprise Europe Network ettevõtlustoetus VKEdele: <http://een.ec.europa.eu>

Õpiposiõppe- ja praktikaskeemidega seotud nõustamisteenus:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1045&langId=en>

Liituge meiega sotsiaalmeedia kanalites

- EURESjobs
- EURESjob
- EURES (ettevõtete lehel)
- EURES Europe

Tellige meie uudiskiri:

<http://bit.ly/subscribeeures>

Lugege uudiseid meie RSS-uudisvoo kaudu:

<https://ec.europa.eu/eures/RSSFeed?rssType=public&language=et>

KUST SAAB ELI VÄLJAANDEID?

Tasuta väljaanded:

- üksikeksemplarid:
EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- rohkem eksemplare ning plakatid ja kaardid:
Euroopa Liidu esindustest (http://ec.europa.eu/represent_et.htm),
delegatsioonidest väljaspool ELi (http://eeas.europa.eu/delegations/index_et.htm),
kasutades Europe Direct'i teenistust (http://europa.eu/eurodirect/index_et.htm)
või helistades infotelefonile 00 800 6 7 8 9 10 11 (kõikjalt EList helistades tasuta) (*).

(*) Antav teave on tasuta nagu ka enamik kõnesid (v.a mõne operaatori, hotelli ja telefonikabiini puhul).

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>).

Sinu esimene EURESe töökoht Sihipärane liikuvuskava

Lihtsam liikumine ja töötamine ning noorte töölevõtmine Euroopas Juhend töötajatele ja tööandjatele

„Sinu esimene EURESe töökoht” on Euroopa Liidu rahastatud algatus, mille eesmärk on

- aidata noortel eurooplastel leida töö-, praktika- või õpiposiõppe võimalusi teistes ELi liikmesriikides;
- viia VKEd ja teised tööandjad kokku laiema kandidaatide ringiga.

Praktiline juhend, milles käsitletakse järgmisi teemasid:

- osalemisnõuded ja kuidas kandideerida;
- kuidas saada rahalist toetust;
- kust leida täpsemat teavet.

„Sinu esimene EURESe töökoht” ootab sind juba täna!

Käesolev väljaanne on saadaval elektroonilisel kujul kõigis ELi ametlikus keeles ning samuti islandi ja norra keeles.

Kui soovite tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi tegevusega pidevalt kursis olla, tellige tasuta e-uudisteleht Social Europe aadressilt

<http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

Meie väljaandeid saate alla laadida või tasuta tellida aadressil

<http://ec.europa.eu/social/publications>

<https://www.facebook.com/socialeurope>

https://twitter.com/EU_Social

